

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.015.01.2022

00929022

Pani
Katarzyna Wilimczyk
Naczelnik
Urzędu Skarbowego w Zambrówie
ul. Jantarowa 16, 18-300 Zambrów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/062 – Elektroniczne wnioski i tytuły wykonawcze w postępowaniu egzekucyjnym w administracji

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Skarbowy w Zambrowie ¹ , ul. Jantarowa 16, 18-300 Zambrów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Wilimczyk, Naczelnik Urzędu Skarbowego, od 19 października 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Przygotowanie wdrożenia elektronicznych tytułów wykonawczych.2. Wystawianie elektronicznych tytułów wykonawczych i kierowanie ich do egzekucji administracyjnej.3. Wpływ wprowadzenia elektronicznych tytułów wykonawczych na sprawność postępowań egzekucyjnych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (do dnia zakończenia kontroli) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Mariusz Lenkiewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LBI/87/2022 z 7 lipca 2022 r. i LBI/109/2022 z 8 września 2022 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: „Urząd” lub „US w Zambrowie”

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przygotowanie i wdrożenie przez Urząd elektronicznych tytułów wykonawczych oraz uruchomienie aplikacji⁴ umożliwiającej wytwarzanie i przekazywanie organowi egzekucyjnemu tytułów wykonawczych w formie elektronicznej.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Urząd z odpowiednim wyprzedzeniem wystąpił z wnioskiem o nadanie uprawnień do aplikacji eTW, choć z przyczyn od Urzędu niezależnych, uruchomił ją blisko miesiąc po terminie wskazanym w obwieszczeniu⁵ Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej i wynikającym z nowelizacji art. 26 § 1c ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁶. Realizując zadania z zakresu postępowania egzekucyjnego w administracji, pracownicy US w Zambrowie dysponowali odpowiednim sprzętem, oprogramowaniem i dostosowaną do zmian u.p.e.a. procedurą wewnętrzną, posiadając przy tym niezbędne przeszkolenie, uprawnienia i narzędzia informatyczne.

W Urzędzie prawidłowo przygotowywano elektroniczne tytuły wykonawcze, a prowadzone na ich podstawie postępowania egzekucyjne realizowano terminowo, z należytą starannością i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie. Począwszy od lipca 2021 roku wprowadzenie w US w Zambrowie dokumentów elektronicznych w postępowaniu egzekucyjnym wpłynęło m.in. na skrócenie czasu przeznaczanego na sprawdzanie i rejestrację tytułów wykonawczych, zmniejszenie kosztów w związku z mniejszą liczbą drukowanych dokumentów oraz zminimalizowanie możliwości popełnienia błędu z powodu informatyzacji procesu tworzenia i przekazywania tytułów wykonawczych. W konsekwencji skróceniu uległy średnie terminy poszczególnych etapów postępowania egzekucyjnego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie wdrożenia elektronicznych tytułów wykonawczych

Opis stanu faktycznego

1.1. Urząd jako wierzyciel 16 czerwca 2021 r., tj. dwa tygodnie przed upływem terminu określonego w obwieszczeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 kwietnia 2021 r. zmieniającym obwieszczenie w sprawie terminu uruchomienia systemu teleinformatycznego przeznaczonego do przekazywania tytułów wykonawczych do naczelnika urzędu skarbowego⁷ wystąpił do Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie⁸ z wnioskiem⁹ o nadanie uprawnień do aplikacji eTW jednemu pracownikowi (administratorowi lokalnemu). Następnie – w związku z brakiem informacji zwrotnej w tym zakresie – 8 lipca 2021 r. Urząd ponownie przesłał wniosek¹⁰ do IAS w Szczecinie.

Jak wyjaśniła Naczelnik US w Zambrowie (...) nie znane są nam powody tak długiego okresu przyznawania uprawnień do eTW przez IAS w Szczecinie. Na portalu wierzycieli śledziliśmy na bieżąco informacje podawane o procesie nadawania uprawnień do aplikacji eTW. Ponieważ pojawił się komunikat (...) zgodnie, z którym wnioski o nadanie uprawnień należy składać po dacie uruchomienia systemu tj. 1 lipca 2021 roku, 8 lipca 2021 roku wystaliśmy ponownie wniosek.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ System Elektronicznych Tytułów Wykonawczych (dalej: System lub Aplikacja eTW).

⁵ Obwieszczeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 kwietnia 2021 r. zmieniającym obwieszczenie w sprawie terminu uruchomienia systemu teleinformatycznego przeznaczonego do przekazywania tytułów wykonawczych do naczelnika urzędu skarbowego.

⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, ze zm. Ustawa zwana dalej u.p.e.a. Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1492) art. 26 § 1 c ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji miał obwijać w brzmieniu po nowelizacji od chwili uruchomienia aplikacji eTW, tj. od 1 lipca 2021 r.

⁷ Dz. Urz. Min. Fin., Fun. i Pol. Reg. poz. 63. W obwieszczeniu określono, że system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 26aa § 1 u.p.e.a. zostanie uruchomiony z dniem 1 lipca 2021 r. (pierwotnie miał zostać uruchomiony 30 kwietnia 2021 r.)

⁸ Dalej zwana IAS w Szczecinie.

⁹ Wniosek sporządzono w wersji elektronicznej i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

¹⁰ O tej samej treści co wniosek przesłany 16 czerwca 2021 r. Urząd nie dokonywał korekt wniosku.

Uprawnienia nadano pracownikowi Urzędu 26 lipca 2021 r., tj. 40 dni od przesłania pierwszego wniosku o nadanie uprawnień do aplikacji eTW. (dowód: akta kontroli str. 3-8, 10, 126-131)

1.2. Departament Poboru Podatków Ministerstwa Finansów pismem z 30 czerwca 2021 r.¹¹ poinformował dyrektorów izb administracji skarbowej, że 1 lipca 2021 r. (o godz. 06:00) nastąpi uruchomienie integracji z aplikacją eTW w *P2B Plus*¹² tylko w zakresie pierwotnych tytułów wykonawczych. Pozostałe dokumenty¹³ należało wystawiać bezpośrednio przez aplikację eTW, poza systemem *P2B Plus*, w związku z czasowym brakiem integracji pomiędzy systemami. Tym niemniej US w Zambrowie – z przyczyn od Urzędu niezależnych – nie posiadał dostępu do aplikacji eTW na dzień 1 lipca 2021 r., co szerzej opisano powyżej w pkt 1.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Pierwsze tytuły wykonawcze Urząd jako organ egzekucyjny otrzymał 12 lipca 2021 r., a jako wierzyciel przekazał 28 lipca 2021 r.¹⁴

(dowód: akta kontroli str. 10, 126-131, 139-141)

1.3. W US w Zambrowie aplikację eTW wykorzystywano zarówno do wystawiania tytułów wykonawczych jak i realizowania działań egzekucyjnych na podstawie otrzymanych tytułów wykonawczych. Oględziny aplikacji eTW, urządzeń i oprogramowania służących do prowadzenia postępowań egzekucyjnych z wykorzystaniem dokumentów w postaci elektronicznej wykazały, że użytkowane oprogramowanie pozwalało na obsługę i wyświetlenie pliku XML oraz weryfikację podpisu elektronicznego, zgodnie z wymogami określonymi w § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie przekazywania tytułu wykonawczego i innych dokumentów do organu egzekucyjnego rozporządzenia¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 332-338)

1.4. Do obsługi elektronicznych tytułów wykonawczych w Urzędzie wykorzystywano sześć stanowisk komputerowych, w tym trzy w Referacie Spraw Wierzycielskich i Rachunkowości oraz trzy w przypadku Wieloosobowego Stanowiska Egzekucji Administracyjnej. Po wprowadzeniu aplikacji eTW wymianie uległ jeden komputer użytkowany przez pracownika Referatu Spraw Wierzycielskich i Rachunkowości. Pozostały sprzęt komputerowy użytkowany był zarówno przed jak i po wprowadzeniu elektronicznych tytułów wykonawczych.

Jak wyjaśniła Naczelnik Urzędu *Referat Spraw Wierzycielskich i Rachunkowości dysponował sprzętem do obsługi dokumentów w postaci elektronicznej. Mimo to zgłaszano potrzebę wymiany sprzętu – stacji roboczych, ze względu na bardzo spowolnioną pracę systemów. Było to spowodowane przeciążeniem sprzętu związanym z wdrażaniem nowych funkcjonalności w obsługiwanych aplikacjach i systemach (...) 12 kwietnia 2022 r. pracownik komórki wystąpił w CSD¹⁶ o zmianę komputera. Zgłoszenie zostało zrealizowane 14 kwietnia 2022 roku. Naczelnik Urzędu dodała, że w przypadku Wieloosobowego Stanowiska Egzekucji Administracyjnej dysponowano wystarczającą liczbą sprzętu i oprogramowania do obsługi dokumentów w postaci elektronicznej w prowadzonych postępowaniach egzekucyjnych. Komórka nie zgłaszała do Naczelnika US w Zambrowie potrzeby doposażenia w dodatkowy sprzęt lub oprogramowanie.*

(dowód: akta kontroli str. 11, 25-67, 126-131)

Oględziny aplikacji eTW wykazały, że aplikacja posiadała szereg funkcjonalności w zakresie rejestracji tytułów wykonawczych, nadawania dokumentom klauzul wykonalności i realizowania postępowań egzekucyjnych. W aplikacji możliwe było m.in. ustalenie liczby tytułów wykonawczych w poszczególnych okresach, określenie ich statusu (rozpoczęty, zakończony) oraz ich wyszukiwanie w oparciu o różne kryteria wyboru.

(dowód: akta kontroli str. 126-131, 332-338)

Analiza zgłoszeń problemów i awarii w *Centralnym Service Desk* wykazała, że pracownicy Urzędu nie zgłaszali problemów z użytkowaniem aplikacji eTW.

(dowód: akta kontroli str. 12-24, 278-279)

¹¹ Pismo znak: DPP2.0723.140.2021 z 30 czerwca 2021 r.

¹² System informatyczny funkcjonujący w jednostkach KAS.

¹³ TW-3(2) – kolejny tytuł wykonawczy, ZZ-1(1) – zarządzenie zabezpieczenia stosowane w zabezpieczeniu należności pieniężnych, ZZ-2(1) – kolejne zarządzenie zabezpieczenia stosowane w zabezpieczeniu należności pieniężnych.

¹⁴ Zweryfikowano zakładkę *Lista dokumentów*, będącą wykazem tytułów wykonawczych skatalogowanych m.in. według daty wpływu dokumentu do organu egzekucyjnego.

¹⁵ Dz. U. poz. 1310.

¹⁶ Centralny Service Desk, system do zgłaszania awarii i problemów.

1.5. Pracownicy Urzędu zajmujący się wystawianiem tytułów wykonawczych i realizacją na ich podstawie postępowań egzekucyjnych każdorazowo mieli to określone w podpisanych zakresach czynności. Wszyscy pracownicy posiadali stosowne uprawnienia do użytkowania aplikacji eTW¹⁷. Ponadto pracownicy z Wieloosobowego Stanowiska Egzekucji Administracyjnej posiadali upoważnienia do nadawania dokumentom elektronicznej klauzuli wykonalności. Zarówno pracownicy Wieloosobowego Stanowiska Egzekucji Administracyjnej (1 lipca 2021 r.), jak i pracownicy Referatu Spraw Wierzycielskich i Rachunkowości (13 lipca 2021 r.) brali udział w szkoleniu online, na którym udostępniono ekran z wersją testową aplikacji eTW i prezentowano sposób jej obsługi. Dodatkowo 13 sierpnia 2021 r. Urząd otrzymał od Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku skan prezentacji dotyczącej funkcjonalności aplikacji eTW. W prezentacji tej poruszono m.in. temat: kompletności tytułu wykonawczego, statusu dokumentu w aplikacji; informowania wierzyciela o przesłaniu lub nieprzyjęciu tytułu wykonawczego przez organ egzekucyjny, przekazania tytułu pomiędzy organami, itp. (dowód: akta kontroli str. 25-67, 173-273, 278-279)

1.6. Struktura organizacyjna Urzędu umożliwiała przyjmowanie od wierzycieli elektronicznych tytułów wykonawczych przekazywanych za pośrednictwem Systemu. Po uruchomieniu aplikacji eTW struktura ta nie uległa zmianie. (dowód: akta kontroli str. 114-120, 134, 279)

Przy realizowaniu zadań w zakresie postępowań egzekucyjnych stosowano procedurę wewnętrzną nr 23/2021 wdrożoną w Urzędzie w grudniu 2021 roku. Została ona dostosowana do zmian u.p.e.a. i wprowadzenia elektronicznych dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 68-108)

1.7. Naczelnik US w Zambrowie wyjaśniła, że pracownicy Urzędu *nie mieli możliwości bezpośredniego testowania aplikacji eTW*. (dowód: akta kontroli str. 126-131, 279)

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd z odpowiednim wyprzedzeniem wystąpił z wnioskiem o nadanie uprawnień do aplikacji eTW, choć z przyczyn od Urzędu niezależnych, uruchomił ją blisko miesiąc po terminie wynikającym z nowelizacji przepisów prawa. Realizując zadania z zakresu postępowania egzekucyjnego w administracji, pracownicy US w Zambrowie dysponowali odpowiednim sprzętem, oprogramowaniem i dostosowaną do zmian u.p.e.a. procedurą wewnętrzną, posiadając przy tym właściwe przeszkolenie oraz niezbędne uprawnienia i narzędzia informatyczne służące m.in. weryfikacji złożonego podpisu kwalifikowanego.

OBSZAR

2. Wystawianie elektronicznych tytułów wykonawczych i kierowanie ich do egzekucji administracyjnej

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2019–2022 (do końca czerwca) US w Zambrowie prowadził łącznie 12,2 tys. postępowań egzekucyjnych, w tym odpowiednio w kolejnych latach: 3,2 tys., 4,1 tys., 3,3 tys. i 1,6 tys. Z kolei liczba tytułów wykonawczych, które wpłynęły do Urzędu wyniosła w tym okresie ogółem 12,5 tys., z czego 3,2 tys. wpłynęło w 2019 roku, 4,2 tys. – w 2020 roku, 3,3 tys. – w 2021 roku i 1,7 tys. w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2022 r. Natomiast liczba prowadzonych postępowań egzekucyjnych z wykorzystaniem dokumentów sporządzonych w postaci elektronicznej wynosiła: [1] 1,3 tys. (95% wszystkich tytułów, które wpłynęły do Urzędu) – w II półroczu 2021 roku oraz [2] 1,4 tys. – w I półroczu 2022 roku (79%). Tym samym w okresie od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. Urząd przyjął łącznie 431 tytułów wykonawczych przesłanych w innej formie niż przez aplikację eTW. Przeważnie dotyczyło to dalszych tytułów wykonawczych przesyłanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych papierowo lub w systemie ePUAP¹⁸. Nie stwierdzono przypadków, aby przyjęcie przez Urząd dokumentów w formie innej niż przez aplikację eTW było działaniem nieprawidłowym. (dowód: akta kontroli str. 132-133, 160-161, 280-282)

2.2. Urząd po 26 lipca 2021 r., tj. z chwilą uruchomienia aplikacji eTW jako wierzyciel nie przysyłał organowi egzekucyjnemu tytułów wykonawczych w formie papierowej.

(dowód: akta kontroli str. 132-133, 350-351)

¹⁷ Pracownicy posiadali uprawnienia dostępu do systemu EGAPOLTAX, które automatycznie uprawniały do obsługi aplikacji eTW.

¹⁸ O których mowa w piśmie Ministra Finansów z 27 lipca 2021 r. nr DPP9.851.41.2021 w sprawie przekazywania dalszych tytułów wykonawczych przez organy egzekucyjne.

2.3. Na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej otrzymanych przez US w Zambrowie 20 tytułów wykonawczych¹⁹ stwierdzono, że poddane badaniu dokumenty przekazane były w formie elektronicznej, były kompletne i zawierały wymagane art. 26-27 u.p.e.a informacje i w każdym przypadku prawidłowo nadano tym dokumentom klauzule wykonalności. W każdym z 10 skontrolowanych przypadków, w których przesłano Urzędowi *zawiadomienie wierzyciela* dokument ten został Urzędowi przesłany za pośrednictwem ePUAP lub systemu SZD (w przypadku Pierwszego Urzędu Skarbowego w Opolu i Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego) lub papierowo (w przypadku jednostek samorządu terytorialnego)²⁰. W przypadku zawiadomień wierzyciela otrzymywanych papierowo Urząd nie weryfikował czy wierzyciel miał możliwość ich przesłania przez eTW lub ePUAP, a przyjmował przekazane zawiadomienia w wersji papierowej opierając się na wytycznych przekazanych w piśmie z Ministerstwa Finansów, które (w piśmie z 3 czerwca 2022 r. do dyrektorów izb administracji skarbowych) określały, że w okresie przejściowym do końca 2022 roku, przekazywanie zawiadomień wierzyciela będzie odbywało się na dotychczasowych zasadach²¹.

(dowód: akta kontroli str. 132-133, 150-151, 274-276, 288-331, 352)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd w odpowiedniej formie i zgodnie z przepisami prawa wystawiał i przekazywał tytuły egzekucyjne. Postępowania egzekucyjne prowadzone były w US w Zambrowie na podstawie prawidłowych tytułów wykonawczych każdorazowo po uprzednim nadaniu im klauzuli wykonalności przez upoważnionych pracowników Urzędu.

OBSZAR

3. Wpływ wprowadzenia elektronicznych tytułów wykonawczych na sprawność postępowań egzekucyjnych

Opis stanu
faktycznego

3.1. Obsługa elektronicznych tytułów wykonawczych odbywała się w Urzędzie z należytą starannością i bez zbędnej zwłoki. Analiza 100 wybranych metodą doboru²² losowego postępowań egzekucyjnych wykazała, że średnia liczba dni:

- od wystawienia tytułu wykonawczego do daty jego wpływu do organu egzekucyjnego wyniosła średnio 1,4 dnia, w tym 2,5 dnia przed wprowadzeniem eTW oraz 0,3 dnia po jego wprowadzeniu;
- od wpływu tytułu wykonawczego do organu egzekucyjnego do daty nadania klauzuli wykonalności wyniosła średnio 3,5 dnia, w tym 3,6 dnia przed wprowadzeniem eTW oraz 3,4 dnia po jego wprowadzeniu;
- od wpływu tytułu wykonawczego do organu egzekucyjnego do daty wszczęcia egzekucji, wyniosła 5,1 dnia, w tym 5,8 dnia przed wprowadzeniem eTW oraz 4,4 dnia po jego wprowadzeniu;
- od wpływu tytułu wykonawczego do organu egzekucyjnego do wyegzekwowania należności wyniosła 60,6 dnia, w tym 76,2 dnia przed wprowadzeniem eTW oraz 31,1 dnia po jego wprowadzeniu.

¹⁹ Wybranych metodą doboru losowego, w tym: które wpłynęły do US po 1 lipca 2021 r. oraz na próbie 10 dokumentacji dotyczących tytułów wykonawczych, które wpłynęły po 1 lipca 2021 r. i 10 dokumentacji, w których – w związku z wystąpieniem okoliczności, o których mowa w art. 32aa u.p.e.a. – zastosowano zawiadomienie wierzyciela.

²⁰ Poszerzona analiza dokumentów (zawiadomień wierzyciela) w zakresie formy ich przesyłania Urzędowi wykazała, że zawiadomienia wierzyciela przekazywane elektronicznie za pośrednictwem ePUAP oraz systemu SZD dotyczą między innymi wierzycieli: Naczelnika I Urzędu Skarbowego w Opolu, Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego w Szczecinie, Naczelnika Urzędu Skarbowego w Zambrowie, Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Dyrektor Centrum Obsługi Finansowej Poczty Polskiej S.A. Natomiast zawiadomienia wierzyciela przekazywane papierowo dotyczą między innymi wierzycieli: jednostek samorządu terytorialnego, Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego OR w Białymstoku, Dyrektora Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku, Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w Zambrowie, Dyrektor Podlaskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

²¹ W piśmie wskazano, że od 3 czerwca 2022 r. istnieje możliwość sporządzania i przekazywania dokumentu *Elektroniczne Zawiadomienie Wierzyciela* w aplikacji eTW. Natomiast wskazano również, że do końca 2022 r. zawiadomienia wierzyciela mogą być przesyłane na dotychczasowych zasadach, tj. poza systemem eTW.

²² Szczegółowym badaniem objęto 54 postępowania sprzed 26 lipca 2021 r. (dzień uruchomienia aplikacji eTW w US w Zambrowie) i 48 postępowań od 26 lipca 2021 r.

Analiza wykazała zatem, że zmniejszyły się wszystkie średnie wskaźniki szybkości procedowania w ramach poszczególnych etapów postępowań egzekucyjnych. Odpowiednio: [1] o 88% skrócił się czas liczony od dnia wystawienia tytułu wykonawczego do daty wpływu do organu; [2] o 6% zmniejszył się czas od wpływu tytułu wykonawczego do nadania klauzuli wykonalności; [3] o 24% skrócił się czas liczony od wpływu tytułu wykonawczego do wszczęcia egzekucji; [4] o 59% zmniejszył się okres od wpływu tytułu wykonawczego do wyegzekwowania należności. Wyniki analizy porównawczej były zbieżne z wyjaśnieniami pracowników Urzędu w zakresie funkcjonowania aplikacji eTW, co szerzej opisano w pkt 3.4. niniejszego wystąpienia pokontrolnego. (dowód: akta kontroli str. 135-136, 284-287)

3.2. Wprowadzenie dokumentów elektronicznych w postępowaniu egzekucyjnym nie wpłynęło na liczbę pracowników zajmujących się tym zakresem. Zarówno przed jak i po wprowadzeniu aplikacji eTW, działania z zakresu postępowania egzekucyjnego (od strony wierzyciela i organu egzekucyjnego) realizowało sześciu pracowników²³. Liczba tytułów wykonawczych przypadająca średnio na jednego pracownika z Wieloosobowego Stanowiska Egzekucji Administracyjnej wahała się w kontrolowanym okresie od 1,1 tys. w 2019 roku do 1,4 tys. w 2020 roku i 1,1 tys. w 2021 roku. W I półroczu 2022 roku liczba tytułów wykonawczych na jednego pracownika wyniosła natomiast 571. Ponadto stwierdzono również znaczące zmniejszenie się liczby przesłanych do Urzędu tytułów wykonawczych z 2.309 w II półroczu 2020 roku do 1.392 (o 40%) w II półroczu 2021 roku, tj. od wprowadzenia elektronicznych tytułów wykonawczych. (dowód: akta kontroli str. 25-67, 134, 282)

W trakcie kontroli NIK pracownicy Urzędu oszacowali, że wprowadzenie elektronicznych tytułów wykonawczych wpłynęło natomiast na zmniejszenie średniego czasu sprawdzenia i zarejestrowania pojedynczego tytułu wykonawczego – z ośmiu do pięciu minut (o 38%).

(dowód: akta kontroli str. 126-131, 279, 282)

3.3. W Urzędzie prawidłowo dokumentowano realizowane czynności w systemie EGAPOLTAX²⁴. Analiza tożsamości zapisów w systemie eTW z systemem EGAPOLTAX wykazała, że pracownicy US w Zambrowie rzetelnie odnotowywali dane w systemach ewidencyjnych²⁵.

(dowód: akta kontroli str. 137-138)

3.4. Zdaniem Naczelnik US w Zambrowie oraz pracowników zajmujących się postępowaniami egzekucyjnymi zmiany związane z wprowadzeniem elektronicznych tytułów wykonawczych i wniosków egzekucyjnych wpłynęły pozytywnie na ten proces. Pracownicy Urzędu zwrócili uwagę na uproszczenie i usprawnienie postępowań, zmniejszenie kosztów i zmniejszenie prawdopodobieństwa popełnienia błędu, wskazując m.in., że:

- *rejestracja tytułów wykonawczych za pośrednictwem aplikacji eTW udoskonaliła i skróciła czas wprowadzania tytułu do systemu EGAPOLTAX. Potwierdzeniem tego są tytuły wykonawcze wielopozycyjne dotyczące np. abonamentu radiowo-telewizyjnego Poczty Polskiej – 60 pozycji. Rejestracja ręczna tytułu wielopozycyjnego zajmowała użytkownikowi rejestrującemu znacznie więcej czasu;*
- *wprowadzenie Sytemu (...) wyeliminowało popełnienie błędu mogącego zaistnieć podczas rejestracji ręcznej rachunku bakowego wierzyciela wskazanego na tytule wykonawczym, a tym samym szybszą jego rejestrację;*
- *proces podpisywania dokumentów w postaci elektronicznej przebiega szybciej niż w przypadku podpisywania ręcznego; nie drukujemy tytułów wykonawczych (skrócenie procesu wystawiania tytułów wykonawczych – oszczędność czasu, oszczędność papieru i tonera);*
- *w przypadku kierowania tytułów wykonawczych do innych organów egzekucyjnych nie drukujemy i nie wysyłamy drogą pocztową tytułów oraz nie ponosimy kosztów wysyłki pocztowej (tytuły są migrowane elektronicznie);*
- *organy egzekucyjne otrzymują tytuły wykonawcze szybciej, dzięki czemu zwiększa się możliwość zabezpieczenia majątku dłużnika w krótszym czasie;*

²³ Trzech w Referacie Spraw Wierzycielskich i Rachunkowości (od strony wierzyciela) i trzech z Wieloosobowego Stanowiska Egzekucji Administracyjnej, którzy ściśle zajmowali się realizacją postępowań egzekucyjnych.

²⁴ Podsystem systemu POLTAX wspomagający informatycznie działy egzekucyjne administracji skarbowej.

²⁵ Analizę przeprowadzono na próbie 10 tytułów wykonawczych wszczętych po 1 lipca 2021 r.

- podczas wystawiania tytułów wykonawczych dane dłużnika są przez pracowników kopiowane do aplikacji eTW, co zmniejsza prawdopodobieństwo popełnienia błędu; (dowód: akta kontroli str. 126-131, 135-136)

Pracownicy Urzędu zwrócili także uwagę na dotychczasowe mankamenty w funkcjonowaniu aplikacji eTW²⁶, a mianowicie:

- Podczas korzystania z aplikacji eTW wystąpiły czasowe niespójności w zakresie migracji automatycznego zapytania o majątek do systemu OGNIVO²⁷. Banki nie otrzymywały zapytania. W takiej sytuacji pracownicy byli zmuszeni do wystosowania zapytania za pośrednictwem systemu OGNIVO;
- System eTW nie umożliwia automatycznej rejestracji zarządzenia zabezpieczenia oraz powiązania numeru referencyjnego nadanego w aplikacji eTW podczas rejestracji zarządzenia zabezpieczenia. Pracownik rejestrujący w takiej sytuacji musi dokonać ręcznej rejestracji zarządzenia zabezpieczenia w systemie EGAPOLTAX. Jeżeli podczas rejestracji zarządzenia zabezpieczenia nie wpisze numeru referencyjnego nadanego w aplikacji eTW, nie jest widoczna rejestracja zarządzenia zabezpieczenia;
- System nie umożliwia automatycznej rejestracji gdy jedna z pozycji "od dnia" wskazanych zaległości tytułu wykonawczego jest późniejsza niż data wystawienia tytułu wykonawczego. W takiej sytuacji wymagana jest rejestracja ręczna tytułu wykonawczego w systemie EGAPOLTAX. Dotyczy to tytułów wykonawczych otrzymywanych od wierzyciela Prezesa KRUS wymagalnych kwartalnych składek ubezpieczeń rolników;
- System sporadycznie nie umożliwia automatycznego zarejestrowania tytułu wykonawczego w aplikacji eTW. Pojawia się komunikat błąd : „nie wybrano dokumentu”, niezbędna w takiej sytuacji jest rejestracja ręczna tytułu wykonawczego w systemie EGAPOLTAX. (dowód: akta kontroli str. 126-131)

Ustalono ponadto, że podczas rejestracji wpływu dokumentu „zawiadomienie wierzyciela” (ZW), pracownik Urzędu zapisywał dokument na serwerze, drukował i rejestrował go ręcznie w systemie EGAPOLTAX. Również ręcznie wprowadzane są do systemu EGAPOLTAX tytuły wykonawcze (wraz z dokumentacją z postępowania egzekucyjnego od innych organów), które wpływają do Urzędu w wersji papierowej. (dowód: akta kontroli str. 126-131, 360)

OCENA CZĄSTKOWA

Wprowadzenie w US w Zambrowie dokumentów elektronicznych w postępowaniu egzekucyjnym nie wpłynęło na strukturę organizacyjną i/lub liczbę pracowników zajmujących się tym zagadnieniem, która pozostała na niezmiennym poziomie. Tym niemniej informatyzacja tego procesu wpłynęła m.in. na skrócenie czasu przeznaczanego na sprawdzanie i rejestrację tytułów wykonawczych, zmniejszenie kosztów w związku z mniejszą liczbą drukowanych dokumentów oraz zminimalizowanie możliwości popełnienia błędu z powodu informatyzacji procesu tworzenia, przekazywania i realizowania tytułów wykonawczych. Skróciły się też średnie wskaźniki szybkości procedowania w ramach postępowań egzekucyjnych.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK nie formułuje wniosków pokontrolnych.

²⁶ Głównie pracownicy Wieloosobowego Stanowiska Egzekucji Administracyjnej.

²⁷ System umożliwiający szybką i bezpieczną komunikację pomiędzy bankami a innymi instytucjami, wykorzystywany przy prowadzeniu postępowań egzekucyjnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

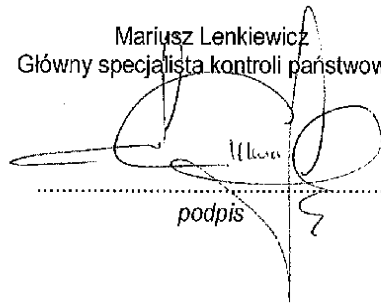
Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Białystok, dnia 30 września 2022 r.

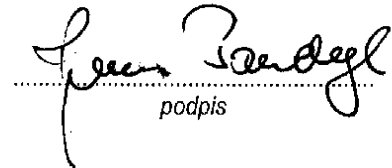
Kontroler:

Mariusz Lenkiewicz
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis